

→ MADDE 8:

Ebeveynlerin, velilerin, bakım verenlerin, eğitimcilerin, çocuk sağlığı uzmanlarının, sosyal çalışma görevlilerinin, dijital içerik sağlayıcıların ve şirketlerin sorumluluklarını denetleyen ve bu konuda gerekli önlemleri alan ilgili kamu kurum ve kuruluşları çocuk istismarını önleyebilir.

→ MADDE 9:

Çocuklar dijital dünyada güvende kalmak için yaşlarına uygun, erişilebilir ve nitelikli bir dijital okuryazarlık eğitimi alma hakkına sahiptir. Devlet, eğitim hakkının dijital tamamlayıcısı olan bu alanı kamu hizmeti niteliğinde değerlendirir. Hiçbir çocuk dijital okuryazarlık eğitimi alma hakkından mahrum bırakılamaz. Devletler bunun için gerekli imkânları sağlamakla yükümlüdür.

→ MADDE 10:

Devletler çocuk güvenliğini, mahremiyetini ve refahını ön planda tutan dijital platformların geliştirilmesi ve düzenlenmesini desteklemelidir.

→ MADDE 11:

Çocuklar, sanal ve artırılmış gerçeklik ortamlarında güvende olma hakkına sahiptir. Devlet, bu ortamdaki istismar, kimlik ihlali ve mahremiyet risklerine karşı gerekli önlemleri alır. Her çocuk yapay zekâ ve otomatik karar sistemleri tarafından ayrımcı veya zarar verici biçimde değerlendirilmekten korunmalıdır. Teknoloji şirketleri bunun için gerekli önlemleri almakla mükelleftir.

→ MADDE 12:

Her çocuk, bu sözleşmede bahsi geçen hak ihlallerine karşı uluslararası korunma hakkına sahiptir. Devletler; dijital suçlar, çevrim içi istismar, veri kaçakçılığı ve yasa dışı içeriklerle mücadele amacıyla uluslararası iş birliğini teşvik etmeli ve karşılıklı hukuki yardım mekanizmaları oluşturmalıdır.

→ MADDE 13:

Dünyaya gelmiş her çocuk; dili, dini, ırkı fark etmeksizin yukarıda belirtilen ilkeler kapsamında dijital dünyada aynı hassasiyet ile korunmalıdır.

Sözleşmeyi imzalamak için QR'ı okutabilirsiniz.

DİJİTAL DÜNYADA ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

Bu sözleşme, çocukların dijital güvenliğinden sorumlu tüm paydaşlara bir çağrıdır. Dijital teknolojilerin çocukların eğitimine, gelişimine ve yaratıcılığına sunduğu fırsatları desteklerken, aynı zamanda çevrim içi istismar, veri ihlalleri, siber zorbalık ve dijital eşitsizlik gibi tehditlerin farkında olarak tarafların sorumluluk alması beklenmektedir. Sözleşmenin asli tarafları; ebeveynler, veliler, bakım verenler, öğretmenler, okul yöneticileri, çocuk sağlığı uzmanları, hukukçular, sosyal çalışma görevlileri, politika yapıcılar, dijital içerik üreticileri, şirketler ve devletlerdir. İlgili taraflar, çocukların korunması için üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirmekle mükelleftir.

Bu sözleşmede geçen **“çocuk”** 18 yaşını doldurmamış her bireyi; **“dijital dünya”** ise internet ve bağlantılı teknolojiler aracılığıyla sunulan her türlü platform, içerik, uygulama ve etkileşim alanını ifade eder.

Sözleşmenin amacı, çocuklar kendi dijital haklarını koruyabilecek duruma gelene kadar onların güvenliğini sağlamak ve dijital dünyada çocukların üstün yararını gözeterek sürdürülebilir bir iş birliği çerçevesi oluşturmaktır. Bu sözleşme yalnızca hukuki bir çerçeve değil, aynı zamanda toplumsal bir seferberlik çağrısıdır. Her çocuk, dijital dünyada da bir birey olarak var olmalı; haklarıyla tanınmalı, sesiyle duyulmalı ve tüm varlığıyla korunmalıdır. Taraflar, ortak sorumluluk bilinciyle dijital dünyada çocukların fiziksel, zihinsel ve duygusal esenliğini koruyacak önlemleri almayı taahhüt ederek aşağıdaki ilkeleri ve yükümlülükleri kabul eder:

→ MADDE 1:

Her çocuğun bilgi ve iletişim teknolojilerinden güvenli, adil ve anlamlı şekilde yararlanma hakkı korunur.

→ MADDE 2:

Çocuğun dijital ortamlarda fiziksel, zihinsel ve duygusal bütünlüğünün, mahremiyetinin ve kişisel verilerinin korunmasını sağlamak ebeveynlerin, velilerin, bakım verenlerin, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin, çocuk sağlığı uzmanlarının, hukukçuların, sosyal çalışma görevlilerinin, dijital içerik sağlayıcılarının, şirketlerin ve devletlerin devredilemez ortak sorumluluğudur.

→ MADDE 3:

Dijital dünya konusunda çocukları eğitmeyen ve bilgilendirmeyen, onları sınırsız ve kontrolsüz şekilde ekrana maruz bırakan ve gerekli önlemleri almayan her paydaş çocukları ihmal etmiş olur.

→ MADDE 4:

Çocukların erişimine açık her türlü dijital hizmet, çocuğun gelişimini gözetmekle yükümlüdür. Çocukları hedef alan ya da çocukların yer aldığı dijital içeriklerde onların fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişimlerine zarar verebilecek unsurlar bulundurulamaz. Dijital içerik ve uygulamalarda çocuğun mahremiyet hakkı, açık rıza ilkesi ve unutulma hakkı gözetilir. Bu haklara aykırı uygulamalara izin verilemez.

→ MADDE 5:

Çocukların yer aldığı içeriklerde şiddet, nefret söylemi, zorbalık, müstehcenlik, bahis, kumar, gibi çocuğun fiziksel, zihinsel ve duygusal bütünlüğüne zarar verecek unsurlara yer verilemez. Ebeveynler, veliler, bakım verenler, öğretmenler, okul yöneticileri, çocuk sağlığı uzmanları, hukukçular, sosyal çalışma görevlileri, dijital içerik sağlayıcıları, şirketler ve devletler, dijital ve sosyal ortamlarda çocuklar arasında dışlayıcı davranışlara ve kasıtlı yalnızlaştırmaya neden olacak tutumlara karşı ortak sorumluluk taşır.

→ MADDE 6:

Çocuğa ait kişisel veriler, özel nitelikli kişisel veri kapsamında devletin denetimi ve gözetimi altında hizmet sağlayıcılar tarafından korunur. Bu veri, hiçbir surette çocuğun zararına olacak şekilde ticarileştirilemez ve kullanılamaz. Dijital hizmet sağlayıcıları, çocuklara yönelik algoritmaların ve içeriklerin güvenli, yaşa uygun ve ayrımcılıktan uzak olmasını sağlamakla mükelleftir.

→ MADDE 7:

Çocuklar, ebeveynler, veliler, bakım verenler, öğretmenler, okul yöneticileri, çocuk sağlığı uzmanları ve sosyal çalışma görevlileri dijital ortamlarda maruz kalınan istismar, şiddet, nefret söylemi, zorbalık, müstehcenlik, tehdit ve benzeri hukuka aykırı eylemler ve dijital bağımlılık hakkında hızlı, erişilebilir ve etkili başvuru yolları ile şikâyet mekanizmalarına sahip olmalıdır.